

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

«ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ»

Розробник:
Лега О. В., професор кафедри обліку і оподаткування,
к.е.н., доцент

Полтава 2023 р.

Назва навчальної дисципліни	Оподаткування фізичних осіб
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Лега Ольга Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування кабінет 6, деканат обліку та фінансів olga.lega@pdaa.edu.ua, o_lega@ukr.net https://www.pdau.edu.ua/people/lega-olga-vasylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Попередні умови для вивчення дисципліни	Базові знання з дисциплін гуманітарного фундаментально-прикладного та фахового блоку
Заплановані результати навчання	
Мета вивчення навчальної дисципліни:	формування у здобувачів базових знань та аналітико-розрахункових навичок в сфері сутності та основних принципів оподаткування доходів фізичних осіб.
Основні завдання навчальної дисципліни:	надання здобувачам вищої освіти теоретичних знань та методичних прийомів оподаткування фізичних осіб; практичних навичок з нарахування, утримання податків з доходів фізичних осіб та їх декларування.
Компетентності: Загальні компетентності (ЗК):	ЗК10. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у професійній сфері.
Результати навчання	РН8. Демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за її результати. РН13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетентності.
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 90. Кількість кредитів – 3. Форма семестрового контролю – залік.

<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.</p> <p>Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p>
	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо.</p> <p>Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:</p>	<p>Презентації, словники</p>

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Система оподаткування фізичних осіб.	16	2	2	12
Тема 2. Оподаткування заробітної плати, винагород та інших виплат.	20	4	4	12
Тема 3. Оподаткування майна та спадщини.	18	4	2	12
Тема 4. Особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб, їх декларування.	16	2	2	12
Тема 5. Система оподаткування доходів фізичних осіб – підприємців.	20	4	4	12
Усього годин	90	16	14	60

Форми контролю результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Письмове виконання практичних завдань	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
РН5.	2,5	17,5	5	25	50
РН13.	2,5	17,5	5	25	50
Разом	5	35	10	50	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	правильна обгрунтована відповідь за лекційним матеріалом свідчить про достатній рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0,5	неточна відповідь за лекційним матеріалом свідчить про задовільний рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0	відсутність відповіді на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	проведені розрахунки свідчать про достатній рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
2,5	проведені розрахунки (з певними неточностями) свідчать про задовільний рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
1	проведені розрахунки (з неточностями) свідчать про низький рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Контрольна робота

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	проведені розрахунки свідчать про достатній рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
2,5	проведені розрахунки (з певними неточностями) свідчать про задовільний рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
1	проведені розрахунки (з неточностями) свідчать про низький рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	проведені розрахунки свідчать про достатній рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
7	проведені розрахунки (з певними неточностями) свідчать про задовільний рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
4	проведені розрахунки (з неточностями) свідчать про низький рівень вміння демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за її результати, формулювати висновки і рекомендації в межах своєї компетентності для ефективної професійної діяльності
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин Лекції/ практичні заняття	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
		Опитування	Письмове виконання практичних завдань	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	

Тема 1. Система оподаткування фізичних осіб.	2/2	1	5		10	16
Тема 2. Оподаткування заробітної плати, винагород та інших виплат.	4/4	1	5/5	5	10	26
Тема 3. Оподаткування майна та спадщини.	4/2	1	5		10	16
Тема 4. Особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб, їх декларування.	2/2	1	5		10	16
Тема 5. Система оподаткування доходів фізичних осіб – підприємців.	4/4	1	5/5	5	10	26
Разом	16/14	5	35	10	50	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

- Гресь Н.Л., Недоступ К. К. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. пос. За заг. ред. проф. М.Т. Теловатої. Дніпро : НТУ «ДП», 2019. 152 с. URL: <http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/154569/CD1179.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Котенко Л. М., Фадеева Г. М. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. посіб. Х.: НТУ «ХП», 2014. 484 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/34827/1/Kotenko_Oblik_i_zvitnist_v_opodatkuванні_2014.pdf
- Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 508 с. URL: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Buh_Obliku/Kucik/Docs/2018.02.20_Kucuk_Polianska_Oblik_i_zvitnist-2017.pdf
- Лега О. В., Пужайло Д.А. Функціонування фізичних осіб-підприємців у військовий час: податкові стимули. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (присвяченої 100річчю від Дня народження професора Турченка Михайла Михайловича): «Управління розвитком соціально-економічних систем» (15-16 червня 2022 року). Харків: ДБТУ, 2022. С. 348-350
- Лега О. В., Сацька К.В. Основні аспекти оподаткування доходів фізичних осіб у частині заробітної плати. *Авіація, промисловість, суспільство* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 12 трав. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременчуц. льотний

- коледж., Наук.парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2022. С. 741-744. ISBN 978-966610-255-6.
6. Лега О. В., Яловега Л. В., Прийдак Т. Б. Instagram-торгівля : організаційні аспекти, облік, оподаткування. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 417 – 426. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2020/43_2020_ukr/77.pdf.
7. Лега, О., & Черненко, К. (2022). Фіскальна та регулююча роль податку на доходи фізичних осіб у воєнний час. *Цифрова економіка та економічна безпека*, (3(03)/), 19-25. <https://doi.org/10.32782/dees.3-4>
8. Матюха М. М. Облік і звітність в оподаткуванні: опорний конспект лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 220 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/oblik_zvitnist_2018.pdf
9. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М.Т. Теловата, В.П. Пантелеев, К.В. Безверхий, О.О. Григоревська, С.І. Ковач, О.А. Юрченко. К.: НАСОА. 2019. 506 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17482/1/OZO_NP.pdf
10. Облік і звітність підприємств у системі оподаткування : навч. посіб. / М. І. Бондар, Л. Г. Ловінська, Н. М. Лисенко та ін. ; за заг. ред. М. І. Бондар, Н. М. Лисенко. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Акад. фін. управління, 2014. 585 с. URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=451&num=9
11. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва : навч. посіб. / Ю.А. Верига, Є.А. Карпенко, Г.О. Соболев, Н.О. Кулявець К. : ЦУЛ, 2014. 272 с. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/9944>
12. Податкова система : навч. посіб. / В. Л. Андрущенко, В. О. Осмятченко, Я. О. Ізмайлов, Т. В. Тучак [та ін.] ; Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 155). URL: http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/123456789/6377/1/6549_IR.pdf
13. Податкова система: конспект лекцій: навч. посіб. / уклад. Гречко А.В. К., 2018. 171 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22754/1/Гречко%20А.В.%20конспект%20лекцій%20Податков%20система.pdf>.
14. Податкова система: навч. посіб. / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchalnyyposibnyk.pdf>
15. Податкова система: навч. посіб. / С. В. Косторной, О. О. Яцух, В. Д. Цап [та ін.]; за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/14445/1/3.pdf>
16. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI зі змінами і доповненнями / *Верховна рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2628-20>.
17. Соболева І.В. Практикум з обліку і оподаткування суб'єктів малого підприємництва: Навчальний посібник./ І. В. Соболева - Миколаїв: МНУ, 2018. - 330 с. http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/440/1/Соболева_Практикум%20з%20обліку%20і%20оподаткування%20суб'єктів%20малого%20підприємництва.pdf
18. Яловега Л. В., Лега О. В., Прийдак Т. Б. Податок на доходи фізичних осіб як складова податкової системи України / *Наукові та прикладні аспекти удосконалення бухгалтерського обліку, економічного контролю та системи оподаткування* : [колективна монографія] /– Полтава: , 2018. – С. 297 – 323.

Допоміжні: 1. Гнатишин Л. Б., Прокопишин О. С., Лега О. В. Торівля у соціальних мережах: облік і оподаткування. // *Modern science: innovations and prospects. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2022. Pp. 598-606. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modernscience-innovations-and-prospects-6-8-fevralya-2022-goda-stokholm-shvetsiya-arhiv/>*

2. Лега О. В. Оподаткування малого бізнесу як напрям розвитку підприємництва. *Сучасні технології менеджменту, інформаційне, фінансове та облікове забезпечення розвитку економіки в умовах євроінтеграції* : збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 16–17 квітня 2020 року. Черкаси : Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2020. С. 333-336. http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8753/1/Лега_опод_мал_біз.pdf

3. Лега О. В., Івашенко В. А. Оподаткування доходів фізичних осіб: шляхи вдосконалення. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору*: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма). Полтава, 2021. С. 185-189.

4. Лега О. В., Сидоренко В. А., Щелганова А. С. Податок на доходи фізичних осіб: проблеми і перспективи. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1 (м. Полтава, 23 квітня 2019 року). Полтава, 2019. С. 207-211.

[URL:http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6568/1/Щелганова_Сидоренко.pdf](http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6568/1/Щелганова_Сидоренко.pdf)

5. Лега О. В., Сіренко І. О., Кірій С. П. Орендна плата за землю: обліково-податкові аспекти. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціальноорієнтованій системі управління підприємством* : Матеріали II Всеукраїнської науковопрактичної конференції. Частина 1 (м. Полтава, 23 квітня 2019 року). Полтава, 2019. С. 214-217. [URL:http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6569/1/Лега_Сіренко_Кірій.pdf](http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6569/1/Лега_Сіренко_Кірій.pdf)

6. Лега О. В., Співак І.О., Щелганова А. С. Податок на доходи фізичних осіб у світлі законодавчо-нормативних змін. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти*: матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 19-21 березня 2019 р. Ч. 1. Львів: ЛНАУ, 2019. С. 229 - 232.

7. Лега О. В., Федоренко Є., Мельник А. Облік товарних запасів: новації для фізичних осібпідприємців. *Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу*: I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія (м. Кам'янець-Подільський, 01 лютого 2022 р.). Кам'янець-Подільський : НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». 2022. С. 101 -104

8. Лега О., Яловега Л., Прийдак Т. Воєнний стан та податок на доходи фізичних осіб. *Актуальні проблеми фінансової системи України*: матеріали XIX міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів і студентів: Черкаський державний технологічний університет, 24 листопада 2022 року. Черкаси, 2022. С. 99-103

9. Лега О.В., Воловик А. С. Орендна плата за земельні паї: документування та облік. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю* : матеріали II Міжнар. наук. – практ. конф. Полтава : ПП «Астроя», 2020. С. 300-303.

10. Лега О.В., Палій М. О., Крайник В. Г. Ставка податку на доходи фізичних осіб: ретроспективний аналіз. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю* : матеріали II Міжнар. наук. – практ. конф. Полтава : ПП «Астроя»,

2020. С. 580-583.

http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8751/1/ПДФО_ретроспективний.pdf

11. Лега О.В., Салівон І. А. Оподаткування доходів фізичних осіб: зарубіжний досвід. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю* : матеріали ІІ Міжнар. наук. – практ. конф. Полтава : ПП «Астроя», 2020. С. 595-598

http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8752/1/ПДФО_зарубіжний.pdf

Інформаційні ресурси

1. «Облік і фінанси» (e-ISSN 2518-1181, p-ISSN 2307-9878) – фаховий рецензований науково-виробничий журнал відкритого доступу. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/aboutus/>

2. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. URL: <http://vobu.ua/ukr/> 3. Дебет-кредит. Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtk.com.ua/>

4. Електронний репозитарій наукових публікацій ПДАА. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/>

5. Енциклопедія бухгалтерських проводок. Авторський проект Рими Грачової. URL: <https://buhlabaz.ru/provodki>

6. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/nk/>

